

לו:

שלושה מינין פרק ששי נזיר

עין משפט
גד מצוה

א"א מ"א מ"י מ"ה מ"ה
המלכות האבות
הכלה ה:
יב ב מ"י מ"י מ"ה
מחמת הלל ה:
ג ב מ"י סס (מ"י הכלה
י"ד) ו"י"ג הלל ה:

גוסחת הריב"ן

(א) ולא ית ממש דוקא אלא
דלמדי מן התרומה כות
כדי שישאף אדם כדי אכילת
פרס חשיב לו אכילת טהור
היא תרומה ויבין:
(ב) מלאווייתא: (ג) הלל
כתיב: (ד) כמות מה תרומה
(ה) מלאווייתא
לא מלאווייתא אלא דנתן
תיכונ ויבין ונתן לא
דיקין טי:

הגהות מהר"ב
רנשבורג

(א) רש"י ד"ה א"ל טי
חשיב לו כאלו כולה וכו'
פ"ל: (ב) וי"ח וי"ח וי"ח
י"י ט"ח לפסול יתע
לפסול נתקן וי"ח לטל:
(ג) בא"ד נטייה כבד
אכילת פרס חשיב
האיסור לתורה מן חשיב
עד לתורה נתקן וי"ח
האיסור לתורה לא חשיב
נ"ל א"ל: (ד) ד"ה א"ל
ו"י א"ל ונתן וי"ח לטל:
ל"ה דלמדי ממש אלא אכילת
דוקא כ"י פ"ל: (ה) ד"ה
ש"י ו"י ד"ה נתן נתן
כ"ל ס"ד וי"ח וי"ח וי"ח
ו"י ס"ד: (ו) ד"ה א"ל
פסחים ו"י וי"ח ל"ה וי"ח
כ"י ח"י ח"י ח"י ח"י
נתקן וי"ח נטייה ח"י:
(ז) בא"ד כ"י נ"י ט"ה
תיכונ טהור נתקן וי"ח
א"ל: (ח) בא"ד ח"י ח"י ח"י
וכתב אלו עובדין לית
לחשוב דיקון ע"ל ח"י:
(ט) ד"ה א"ל וי"ח ח"י ח"י
למדי דלמדי ח"י ח"י ח"י
ח"י ח"י ח"י ח"י ח"י ח"י
קומת דמירי דמירי ח"י ח"י
אין ח"י ח"י ח"י ח"י ח"י
לחשוב דיקון ע"ל ח"י:
(י) ד"ה א"ל וי"ח ח"י ח"י
למדי דלמדי ח"י ח"י ח"י
נתקן ח"י ח"י ח"י ח"י
ח"י ח"י ח"י ח"י ח"י ח"י
הקודם וי"ח ח"י ח"י ח"י
ח"י:

הגהות הרוסופות

1. ז"ל דלמ"ג. 2. ז"ל ע"ל ע"ל
ס"ת. 3. ז"ל ע"ל. 4. ז"ל
דמנטרף. 5. ז"ל אלעזר
אומר. 6. ז"ל ע"ל ח"י
7. מ"ת כ"י ח"י ח"י ח"י
נטייה ח"י ח"י ח"י ח"י ח"י
9. כ"י ח"י ח"י ח"י ח"י ח"י
לפ"י. ו"י ח"י ח"י ח"י ח"י ח"י
ח"י ח"י ח"י ח"י ח"י ח"י
הקודם וי"ח ח"י ח"י ח"י ח"י

פ"י הרא"ש

ומשני האי לוקה בבית
קאמר דלאו (ב"ב) ואל
כדת איסור כבד אכילת
פרס שאם אכל פרס מן
המקום הרחיב ד' ביצים
אכיל גבורה בית וק"ל

דכל שיעור אכילת איסור בגז חלב ורם וככותב ביה"מ מצטרף אכילתו כבד שיעור שהיה זו שאם אכל כחולב חלב וזהו
ואכל עד שהשלים לבית אם אין מחמת אכילה עד סופו ויתר שטויה כד אכילת פרס באכילה בנינו מצטרף זהו כאלו
אכל כחב אכילתו ויבית כבד דאורייתא. בה"מ. הוא דאכור רבן דכתיב מצטרף שיעור שהיה
אכילת פרס מי הוי דאורייתא הלכה למשה מסיני כשאר שיעורים דקאמר לוקה א"י הכי אמאי פליגי רבנן עליה דר"א בביתו.
נהו נהו ולא דרשי' כל לרבות עירוב. הוא אכיל כותב כבד אכילת פרס. א"ל הנה לכותב הבבלי דלא אכיל כותב מן החמץ
שיעור שיעור פרס דהא כותב אינו עשי' לאכלו אלא לטבל ואי מתיב ואכיל ליה ממש והדעתא איכא כותב בבדי א"ס
בטלה דעתו ולא אכילתו הוא לאחיובי עלה כן פרש"י בפסחים. וי"מ דאי מתירי דאכיל ליה ה"א דחייב אכל אל אורי
בכ"י. א"י משטר קא שטר טעמל בו כדכתיב ליכא כותב בבדי א"ס. אלא מאי היתר מצטרף לאיסור אמאי שאני אומר
(ז) רחש דא"י מהא א"י בביתו לתורה. אלא הנה לתרומה תבלין דרבנן. דראשית דגן מירושן ויצהרן כתיב וכו' מספקא לן ח"י לקולא. ב"י קופות גדולות ובהן תבואה הריא תרומה דאורייתא:

אמר י"ה פ"ה מאי לוקה עליו דקאמר כגון דלית כותב כבד
אכילת פרס ומשום דאכילתו מן האיסור בעצמו לוקה וא"ת
הא ניחא דאמר דגריס וליבעיל דהשתא משני קוין דחייב
דלוקה על האיסור אלמא לא בעיל לענין איסורא וה"ה דלא ליבעיל

לאו משום דהיתר מצטרף לאיסור אמר
ליה לא מאי כותב דאיכא כותב בבדי
אכילת פרס ואכילת פרס דאורייתא היא
א"ל אין א"י הכי אמאי פליגי רבנן עליה
דדבי אלעזר בכוחה הבבלי (א"ל הגה
לכותב הבבלי דליכא כותב בבדי אכילת
פרס א"י דקא שריף ליה מישרף בטלה
דעתו אצל כל אדם אי מישטר קא שטר
לא משכחת כותב כבד אכילת פרס
אייתיביה שתי מדוכות אחת של תרומה
ואחת של חולין ולפניו שתי קדירות אחת
של תרומה ואחת של חולין ונפלו אלו
לתוך אלו שתיהן מותרות שאני אומר
חולין לתוך חולין נפלו תרומה לתוך
תרומה נפלה ואי סלקא דעתך כותב בבדי
אכילת פרס דאורייתא אמאי אמרינן שאני
אומר אלא מאי היתר מצטרף לאיסור אמאי
אמר' שאני אומר אלא הנה לתרומה תבלין
דרבנן היא אייתיביה (א"ל שתי קופות אחת
של תרומה ואחת של חולין ולפניהן שתי
סאין אחת של חולין ואחת של תרומה
ונפלו אלו לתוך אלו שניהן מותרין שאני
אומר אלו לתוך חולין נפלו תרומה לתוך
תרומה נפלה ואי ס"ד כותב בבדי אכילת
פרס (א) אסור אמאי אמרינן שאני אומר
בשלמא

אין היתר מצטרף עמו וע"כ ממה
וכי כותב כבד אכילת פרס דאורייתא אפי' נכ"ג ו"מ קשה
לרש"י מאי פריך אפילו לא היה כותב כבד אכילת פרס דאורייתא
תיפוק ליה משום טעם עניק דהא איהו מימיני כמקום שגרת ליתן
טעם עניק אלמא אסור' נותן טעם ואינו מתבטל ור"ש הכה שהעיקר עצמו לא מתבטל ומירך דהשתא ס"ל לנאבי דטעם עניק אינו
חייב אלא א"ל כותב מן הטעם כבת אחת [בנון] שהנטייה כותב מן נשני ויחסי פת ואכילו כבת אחת וסברא הוא אלא יהיה טעם חמור
מן העיקר והעיקר עצמו ס"ל השתא שאינו חייב אלא אם אכילו כבת אחת: א"י הכי אמאי פליגי רבנן עליה דרבי אלעזר בכוחה הבבלי. דס"ד
למניח דיש בו כותב כבד אכילת פרס כמותה הבבלי ולדידיה ודאי ניחא דההיא מקפה משמע ליה מטעם דהיתר מצטרף לאיסור והיינו
ל"ה דררש"י לא אכל לרבנן דלא דרשי כל פשיטא ליה (ד) (דל) פליגי עליה אכל אחר דלוקה דקאמר לר' יוחנן משום סברא וזהא
נלמא אשכחן דפליגי תנאי וא"ת וילמא דבי פליגי רבנן עליה דרבי אלעזר כמותה הבבלי היינו כשאנו אכיל מן הכותב רק כותב
גומאם שלא אכל כותב מן האיסור ור' אלעזר מחייב דררש"י כל היתר מצטרף לאיסור אכל אם אכל כל כך שהיה שם כותב כבד
אכילת פרס מודו רבנן שפיר דמיחייב ו"ל דמדקאמר התם כפ' אלו עובדין (פסחים מג.) על חמץ דגן גמור ענוש כרת על עירובו כולא כלום
ששמע אפי' אכל מן הכותב הרבה אמרינן ללא מיחייב: הגה' כמותה הבבלי דאיכא כותב בבדי אכילת פרס דאורייתא אפי' חייב כותב כבד
לאון גימוע כמו שזכרה חיה (ע"ז דף כט:): בעלה דעמו אכל כל אדם. כפסחים (דף מד.) פרש"י (ג) ואי מתרמי הוי מפטר שאין זה כבד
אכילתו [וגרסא] מ"מ דאי מתרמי הוי דמודו חייב לא אכירי: וא"י מישטר שטר ח"ה. מטבול זו (כדכ"ו): ליכא כותב כבד
אכילת פרס ורבה"ג נמי גבי שטר המדי דמפליג: נמי ח"ה א"ע"ג דדךך לשמותו יביד' לך דךך לשמותו ליתנו כל כך כוסות רופין
כבד אכילת פרס דאי שמי להו רופין בטלה דעמו אכל כל אדם: שתי' מדוכות. יש נהן תבלין ח'י: ואי ס"ד כותב כבד אכילת
פרס דאורייתא אמאי אמר שאני אומר. כיון דאי תרומה נפלה לתוך של חולין מחייב מיתה זה האוכלה לא היה לנו תלמות להקל שאין
סברא להש"ס לומר שאין זו כותב כבד אכילת פרס: א"ת ספרים דגרסי אמאי היתר מצטרף לאיסור אמאי אסר שאני אומר.
(וא"ת) למה לבי אף כי אמר כההיא דמקפה היתר מצטרף לאיסור היינו כ"י אלעזר דררש"י כל והן כרבנן דלא דרשי כל וי"ל
דלא ניחא ליה לאפלוגי מרי כתר' ו' כהדי הדדי דאי הך כ"י אלעזר הך נמי ו' כולה וזכרן אלו עובדין ליתא כפסחים ח': אלא
הנה לתרומה תבלין דרבנן. דדגן תירוש ויצהר כתיב ולהכי תבלין לקולא: שתי' קופות. ובהן תבואה: ואי ס"ד כ"י. ה"ג בשלמא לדידי
דלמתי היתר מצטרף לאיסור [לא אמרינן] אלא כשהאיסור רבה [עליון] וקשה והלא כותב הבבלי נפיש הימירא ותו גבי מדוכות דייק
וכלא מאי היתר מצטרף לאיסור אמאי אמר שאני אומר ליטני ליה משום דנפישו חולין ואומר רבי דודאי נמקום שיש נותן טעם כבד
כמותה הבבלי ומתבטלות שהאיסור נותן טעם או יהיה היתר מצטרף לאיסור (משא"כ הכה כ"י) דכיון קופות] א' דכיון קופות רבה מיד נתבטל
האיסור] והדין הוא לתלות להקל וא"ת אס כן מה אנו לריבין שאני אומר תיפוק ליה דאף כי נפלה תרומה לתוך חולין בטלה
מיד ברוב ויש לומר דהשתא ס"ד דתרומה בזמן הזה דאורייתא ודאורייתא לא תבלין לקולא אי לא מרי טעמי מדא דרביה ועוד
דשאני אומר רבי. [ומיה] למאי דלוקמת א' לפרש"י דמייירי מן צמני ואין זו נותן טעם מאי קשיא ליה והא מן צמני דאורייתא
ברובא בעיל ושפיר איכא מרי טעמי להמירא רביה ושאי אומר [ומירך] דלא איתא דכותב כבד אכילת פרס דאורייתא
בזמן כשאנו מינו גם מן צמני אין תלמות להקל על ידי סמך רבייה דדין הוא שיחמירו זו חכמים כעין חומרם מן כשאנו מינו
וזהו

מסורת הש"ס
(א) כ"ה אלא מאי הימר
מצטרף לאיסור סוף סוף
למאי פליגי רבנן עליה דר"א
בשבת הגבול אלא כתיב
(ב) (תרומוהו פ"י מ"ה ס"ה)
פסחים ט: מד. יבמות פ"ז
(תוספתא תרומוהו סוף פ"ז
הא דלא מקפה משמע
דתרומות פ"ז מ"ה ע"י ר"ש
ס"ג.) (כ"ה) שפטיט
דהתם אינו מותר כל כך
וכרשי דהתם דיה בטלה
מותר להדיא הכי:

הגהות הב"ח

(א) ג"כ כבד אכילת פרס
דאורייתא למאי אמרינן:
(ב) ר"ה ד"ה א"ל הכה
היינו טעמא דרא דקאמר
הוא חר וי' דחייב לה
פלוני כולה היא תרומה
ויבין ענוש בו בטוב ויום
פסל מקום: (ג) ר"ה ו'י
משטר וי' לכה לוקה
דלמא כותב כבד ויבית
כותב נתקן: (ד) ר"ה
ואלא מאי וי' ללמא איכא
במדוך השני:

מוסף רש"י

מאי כותב. מאי לוקה
ככותב דקאמר. דאיכא
כותב כבד אכילת פרס.
שלא אכל פרס ממנו שיעור
ארכשם כ"ה טו זו כותב
תרומה. וק"ל כד שיעור
אכילת איסור כותב של
חלד דס' ויבין סומת
דו"ה"כ מצטרף אכילת
השיעור כבד שהיה ז'
שלא אכל כחולב חלב וזהו
ואכל כחולב עד שהשלים
לכותב. אם אין תחילת
האכילה יעד סופה יזכר
משהיה מדי אכילת פרס
באכילה נשטת. מצטרף
והי כמו שאכל כבת אחת
והיה נמי ט' ס' ס' ס' ס'
תרומה כדי להצטרף ס' ס'
לכילת פרס ממנו (פסחים
ד"ה) ואכילת פרס
דאורייתא הוא. בתמיה.
הא דלמור רבנן כותב
מצטרף כשיעור שהיה
אכילת פרס. מי הוי
מדאורייתא הלכה למשה
מסיני כשאר שיעורין. דקא
למחר לוקה ומתלה משום
דלמא כותב מתיקור כ'
מתיקור (פסחים.) אמאי פליגי
רבנן עליה דר"א
בבבוח. היינו דלא דרשי
כל לנטיה עירוב. הא אכיל
מיהא מתיקור כותב כבד
אכילת פרס (פסחים.) הנה
לכותב הבבלי. דלא אכיל
כותב מן החמץ כשיעור
שהיה אכילת פרס. דהא
כותב חמץ עשי' לאכל אלא
לטבל. וי' מתרמי ואכיל ליה
ממש דהשתא איכא כותב
ממחר להצטרף כשיעור
אכילת פרס ממנו. בטלה
דעתו. ולא אכילת היא
לחייבי טלה (פסחים.) ואי
משטר קא שטר. מטבול
כחוס כדכתיב. ליכא כותב מן
החמץ כבד שהיה אכילת
פרס. שכתבא מדי אכילת
פרס מהה שטבול כחוס ז'
אכל מן החמץ אלא מעט.
או ש' זכרס' או ארכשה.
וההוא שטרלא ליכא מן
החמץ כותב (פסחים.) שתי
מדוכות. שהתבלין מתיקור

בזמן פלפול ונעטל (פסחים.) אלו לתוך אלו. ממוכות לתוך הקדוה (פסחים.) מותרות. קדוה חולין ל' (פסחים.) אמאי אמרינן
שאני אומר. ותבלין לקולא כשן מיתה. וילמא תרומה לתוך חולין נפל וי' אכיל ל' אכיל כותב תרומה באכילת פרס. אלא
שאי' אי נמי ודאי נפל לא מתיב משום כותב כבד אכילת פרס אלא מרבנן. וכו' מספקא לן תבלין לקולא (פסחים.) הנה לתרומה
תבלין דרבנן. דלמשה דגן מירושן ויצהרן כתיב (פסחים.) שתי קופות. נטייה נתקן דגן דהוא תרומה דאורייתא (פסחים.)
ולפניהן שתי סאין. על פירות (פסחים.) ונפלו אלו. הסאין לתוך אלו. קופות ורועי נט' שהשתא נפל נט' חמור
ואין ידוע עליו זה ואי הו' נט' (פסחים.) מותרין. פירות על קופות תבלין. מותרין לר' ככתלה אפילו אין כופיה כד בעלמא

השתא כחמץ ומלא (פסחים.)

(ז) רחש דא"י מהא א"י בביתו לתורה. אלא הנה לתרומה תבלין דרבנן. דראשית דגן מירושן ויצהרן כתיב וכו' מספקא לן ח"י לקולא. ב"י קופות גדולות ובהן תבואה הריא תרומה דאורייתא:

בזמן פלפול ונעטל (פסחים.) אלו לתוך אלו. ממוכות לתוך הקדוה (פסחים.) מותרות. קדוה חולין ל' (פסחים.) אמאי אמרינן
שאני אומר. ותבלין לקולא כשן מיתה. וילמא תרומה לתוך חולין נפל וי' אכיל ל' אכיל כותב תרומה באכילת פרס. אלא
שאי' אי נמי ודאי נפל לא מתיב משום כותב כבד אכילת פרס אלא מרבנן. וכו' מספקא לן תבלין לקולא (פסחים.) הנה לתרומה
תבלין דרבנן. דלמשה דגן מירושן ויצהרן כתיב (פסחים.) שתי קופות. נטייה נתקן דגן דהוא תרומה דאורייתא (פסחים.)
ולפניהן שתי סאין. על פירות (פסחים.) ונפלו אלו. הסאין לתוך אלו. קופות ורועי נט' שהשתא נפל נט' חמור
ואין ידוע עליו זה ואי הו' נט' (פסחים.) מותרין. פירות על קופות תבלין. מותרין לר' ככתלה אפילו אין כופיה כד בעלמא

השתא כחמץ ומלא (פסחים.)

(ז) רחש דא"י מהא א"י בביתו לתורה. אלא הנה לתרומה תבלין דרבנן. דראשית דגן מירושן ויצהרן כתיב וכו' מספקא לן ח"י לקולא. ב"י קופות גדולות ובהן תבואה הריא תרומה דאורייתא: